

Завршната изјава ги опишува првичните наоди на претставници на ММФ на крајот на официјална посета (или "мисија"), во повеќето случаи за една земја-членка. Мисиите се преземаат како дел од редовните (обично годишни) консултации според Член 4 од Статутот на ММФ [Article IV], во контекст на барање да ги користат ресурсите на ММФ (заеми од ММФ), како дел од дискусиите на програмите за набљудување, или како дел од друг мониторинг на економскиот развој.

Властите се согласни со објавувањето на оваа изјава. Ставовите изразени во оваа изјава се оние на членовите на Мисијата на ММФ и не секогаш ги одразуваат ставовите на Извршниот одбор на ММФ. Врз основа на првичните наоди на оваа мисија, вработените во ММФ ќе подготват извештај што е предмет на одобрување од страна на менаџментот, што ќе биде претставен на Извршниот одбор на ММФ за дискусија и одлучување.

Мисијата на Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) го посети Скопје во период од 29 јуни - 7 јули со цел консултативни дискусии по член 4 за 2015 година, како дел од редовно следење на сите земји-членки на ММФ. На крајот на посетата, шефот на мисијата на ММФ Џесмин Рахман ја даде следнава изјава:

Растот на БДП се очекува да биде умерен до 3,2 отсто оваа година, но останува широко базиран. Инвестициите во јавната инфраструктура, силниот раст на кредитите, подобрувањето на пазарот на работна сила и силниот извоз продолжуваат да го поддржуваат растот. Сепак, домашната политичка несигурност и кризата во Грција, најверојатно, ќе го забави темпото како што слабее довербата, а и некои инвеститори сеуште немаат донесено крајни одлуки за инвестирање. Можното скршнување од неодамнешниот политички договор и евентуалното натамошно продлабочување на кризата во Грција претставуваат значителни надолни ризици за економскиот изглед.

Обновата на политичкиот простор и баферите за зачувување на макроекономската и финансиската стабилност и понатаму остануваат приоритет. Поточно:

- **Фискалниот дефицит е проектиран да достигне 4,0 отсто од БДП во 2015 година.** Ова се споредува со 3,4 отсто кој беше таргетиран во буџетот. Послабата наплата на ДДВ и неданочните приходи, како и зголемувањето на платите за полициските сили и дополнителни капитални расходи произлезени од влошената безбедносна ситуација, најверојатно ќе резултира во повисок дефицит и покрај тоа што перформансите на приходите од данокот на добивка се посилни од проектираните во буџетот. Ребалансот на буџетот кој моментално се разгледува треба да ги идентификува мерките за надоместување, вклучувајќи и намалување на трошоците на стоки и услуги и субвенции, како и собирање на заостанатите даноци, а сите приходи поголеми од планираните треба да се зачуваат за да се обезбеди фискален резултат што во голема мерка ќе биде во согласност со првичниот буџет.
- **Фискалната консолидација треба да продолжи во согласност со среднорочните цели на властите.** Македонија влезе во глобалната финансиска криза со една од најниските стапки на јавен долг според БДП споредбено со земјите во развој од Европа. Сепак, од 2008 година јавниот долг се има речиси двојно зголемено одразувајќи ја соодветната поддршка за економијата, но исто така и изборот на политиките што се состои од определбата за ниски даноци и одржување на големи социјални трансфери. Со продолжување на подобрувањето, фискалната консолидација треба да цели кон постигнување на дефицит под 3 отсто од БДП до 2017 година како што е планирано. Во отсуство на какви било промени во даночните стапки, консолидацијата ќе бара зголемување на ефикасноста во наплата на ДДВ, што е ниска според регионалните стандарди, и намалување на социјалните трошоци и трансфери врз основа на темелна проценка на јавните расходи.
- **Планот за правно регулирање на фискалната одржливост е чекор во вистинската насока.** Определувањето горна граница на долгот на ниво од 60 проценти од БДП треба да биде надополнето со определување понизок оперативен праг или препрека за задолжување така што фискалната политика може да создаде адекватен простор за ефективно спротивставување на шоките врз економијата и за апсорбирање на идните притисоци врз трошењата што произлегуваат од стареењето на населението. Успешното спроведување на фискалните правила ќе бара зајакнување на институционалните аранжмани за поддршка на силна среднорочна рамка на буџетот, ефикасна контрола врз јавните инвестициски проекти, како и ефикасно и транспарентно извршување на буџетот пред донесувањето на ваквото правило.

- **Финансискиот сектор останува здрав.** Банките, вклучувајќи ги и двете грчки подружници, се добро капитализирани, високо ликвидни и во најголем дел финансирани од домашни депозити. Профитабилноста е во пораст, заедно со широка кредитна експанзија. Стапките на нефункционалните кредити се стабилизираа на релативно ниско ниво според регионалните стандарди и остануваат целосно резервирани.
- **Ризиците за прелевање на состојбите од Грција врз финансискиот сектор највнимателно се следат.** Од 2010 година, властите ја зајакнаа својата рамка за супервизија како и алатките за управување со кризи со цел спречување на можните прелевања кои произлегуваат од Грција. Банките се подложени на строгите барања за обезбедување за држењето ниско рангирани средства како и за ex post известувања за секоја значителна трансакција со Грција. Покрај тоа, прудентната регулатива ја ограничува изложеноста, во рамки на групата, до 10 отсто од нивото на капиталот. Комуникацијата и размената информации во рамките на Единствениот европски надзорен механизам (SSM) се интензивираше. Засилениот надзор и прудентните мерки, како и ефикасната комуникација кои се применуваат во моментот се оправдани за да се спречат ефектите на можното загрозување од грчката криза.
- **Монетарната политика треба да остане будна против ризиците од вишок на ликвидност во банкарскиот систем.** Во текот на изминатите две години, централната банка ја користеше задолжителната резерва како и ниската каматна стапка со цел адекватно да го поддржи продолжувањето на растот на кредитите и де-евроизацијата во економијата. Во сегашниот контекст, во услови на зголемување на кредитниот раст и на доста високата структурната ликвидност, властите треба да бидат подготвени да започнат затегнување на монетарната политика, вклучително и користењето на макропрудентните инструменти, во случај на зголемување на финансиски ризици. Ова исто така ќе помогне да се зачува текот на процесот на де-евроизација и да се осигури стабилноста на девизниот курс.

Основен предизвик за Македонија да оди напред е одржувањето на неодамнешните придобивки од извозот и странските директни инвестиции (СДИ) да го подигнат потенцијалниот раст. Финансиските стимулации, конкурентните плати и подобрувањето на бизнис климата, успешно ги привлекоа СДИ и придонесоа за диверзификацијата на извозот и

вработувањата. Гледано нанапред, потребни се структурни реформи не само за одржување на овие придобивки, туку исто така и за да се произведе поголемо прелевање кон домашната економија. Ова подразбира континуирани напори за обезбедување полесен пристап до кредити за приватниот сектор, скратување на задоцнувањето на наплатата, вклучувајќи ја и наплатата од јавниот сектор, повеќе предвидлива законска и регулаторна рамка, поттикнувањето на работните вештини и намалување на неусогласеностите на пазарот на трудот, како и понатамошното поедноставување на улогата на бројни инспекциски тела.

Им благодариме на властите и на останатите соговорници за топлото гостопримство и конструктивни дискусии во текот на мисијата.